ЕСЕНИНСКИ БУЛЕВАРД

ПРИЛОЖЕНИЕ НА Литература и Общество ЗА СЪВРЕМЕННАТА РУСКА ЛИТЕРАТУРА - 4

ИСТОРИЯ И НАСТОЯЩЕ

Всесъюзно общество на културните връзки зад граница (1925 г.), Съюз на съветските общества за дружба и културни връзки (1958 г.), Руска асоциация за международно сътрудничество и развитие, както и Руски център за международно научно и културно сътрудничество(след разпада на СССР), са четирите, последователно застъпващи се в историята на Движението за дружба и всестранно сътрудничество с народите, организации в Русия от 85 години насам. Те са предходниците на днешното Россътрудничество, създадено на 6 септември 2008 г. с Указ № 1315 на Президента на Руската Федерация като Федерално агентство за съвместна работа с независимите държави, със съотечествениците, живеещи зад граница и за международно хуманитарно сътрудничество.

В продължение на 85 години, усъвършенствайки формите на своята дейност, тази организация е свързана с имената на А.Луначарски, О.Каменев, В.Маяковски, С.Прокопиев, М.Шолохов, Д.Шостакович, С.Айзенщайн, И. Еренбург. Създаването й приветстват Алберт Айнщайн, Ромен Ролан, Мария Кюри, Анри Барбюс, Рабинтдранат Тагор, Теодор Драйзер, Бърнард Шоу, Хербърт Уелс, станали дейни партньори в научната и културна сфера. „Аз на 100 процента се солидаризирам със Съветския съюз в неговата военна съпротива на фашистката агресия – пише през юли 1941 година Ърнест Хемингуей – Народът на Съветския съюз със своята борба защитава всички народи, които се защитават от фашисткото поробване.”

През 60-те години на XX век в центъра на Москва на Движението са предоставени две прекрасни сгради – на руските предприемачи и меценати Морозови. Домът на Варвара Морозова се славел с това, че салона му посещавали най-значимите дейци на руската култура от края на XIX и началото на XX век: Чехов, Короленко, Толстой както и

На стр. 4

***СЕРГЕЙ СОКОЛКИН** е роден на 23 септември 1963 г. и е един от най-значимите съвременни поети по мнението на Николай Тряпкин и Юрий Кузнецов, Борис Примеров и Валентин Сорокин, Валерий Ганичев и Владимир Бондаренко, Петър Калитин и Кирил Анкудинов. Големият руски поет Николай Иванович Тряпкин, лауреат на Държавна награда на Русия, пише за творчеството на С.Соколкин следното: „Неговите стихове аз произнасям с чувството на особена радост, доколкото ги отнасям към категорията на най-добрите стихове на руската класическа поезия…”.*

С.Соколкин следва творчески традициите на руската поезия започнати от Сергей Есенин и продължени от Павел Василиев, при това на неговите стихове не е чужда новаторската образност, както и близостта с поетиката на Владимир Маяковски. Темата за любовта към Родината е основна в неговото творчество. И, разбира се, темите за любовта и жената, където той е единствен и неповторим. Автор е на 7 стихосбирки, член е на Президиума на Московската градска организация на Съюза на писателите на Русия. Песни по негови стихове изпълняват 53-ма руски певци, между които Л. Долина, И. Аллегрова, Филип Киркоров, А. Буйнов, А. Малинин, В. Толкунова, Л. Лещенко, И. Салтикова, Лолита, Б. Мойсеев, А. Апина, А. Укупник, група «А. Студио», ансамбъл «Руска душа», група «Фейсконтрол» (С. Соколкин е неин худо-

На стр. 3

НА МОСКОВСКИЯ ФОРУМ НА КУЛТУРАТА – 2011

(из изказване на Ф.М.Мухаметшин – ръководител на Россътрудничество)

Бих искал да започна с думите на академик Д.С.Лихачов, който твърдеше, че „културата – това е огромно цялостно явление, което прави хората, населяващи определено пространство като народ, нация. В понятието култура трябва да влизат и винаги са влизали религия, нация, образование, нравствени и морални норми на поведението на хората и държавата”.

В края на XX и в началото на XXI век е актуално осъзнаването на самоценността на културата, необходимостта от запазване на националните традиции и защитата от глобалната културна агресия.

Глобалната конкуренция придобива културно-цивилизационно измерение. Процесите на глобализация влекат след себе си не само взаимопроникване и взаимообогатяване на културите, което е позитивно, но и често поставят под заплаха културната самобитност, а това означава и културния суверенитет на държаните и народите. Затова все по-остри стават проблемите за запазване и увеличаване на културното наследство, а също и по-активното използване на ресурса на националната кулутура в световното пространство. В такъв случай пред лицето на заплахата от междуцивилизационен разпад особено значение получават колективните усилия за осъществяване на културен диалог.

Необходимо е да се отбележи, че именно културно-хуманитарното сътрудничество се превръща в едно от най-ефективните средства за осъществяване на международния диалог, в достижение на съгласието и обезпеченото взаиморазбирателство между народи и държави, както и за преодоляване на конфронтацията в света. В крайна сметка, именно културно-хуманитарният потенциал във все по-висока степен оказва въздействие на процесите на формиране на съвременната полицентрична система на глобалното развитие, очертава неговия вектор.

На 18 декември 2010 г. от Президента на Русия са утвърдени „Основни направления на политиката на Руската Федерация в сферата на международното културно-хуманитарно сътрудничество”, които определят принципите на формиране и реализация на политиката на Русия в тази област. В понятието „международно културно-хуманитарно сътрудничество” са включени връзките на културата и изкуствата, науката и образованието, средствата на масовата индустрия, младежкият обмен, издателското, музейното, библиотечното и архивното дело и туризма.

На фона на реформите на Петър Велики – първата мащабна модернизация на Русия – страната ни, по думите на Л.Н.Толстой отговорила с гения на Пушкин, както и с цялата наша велика култура от XIX век. Затова, да се окажем днес встрани от формирането на цялостния световен културен облик би означавало измяна към нашето минало, отричане на този огромен принос, който народите на Русия вече са внесли в съкровищницата на световната култура и цивилизация.

В този област Русия разполага с един от своите главни резерви в глобален мащаб – това е пространството на руския език. За него възприемаме днес термина „Руски свят”, който представлява сам по себе си потенциално обединение на рускоговорящи съобщества, а също и на всички хора, ориентирани към руския език, култура и духовност, независимо от националната им принадлежност и вероизповедание.

Основната задача сега пред нас е придаването на мощен импулс на ниво региони, неправителствени организации и на гражданското общество в страната за разширяване на базата на международното партньорство в областта на културата и, разбира се, създаването на многостранен формат на културното взаимодействие с другите страни.

Известно е, че културните връзки създават уникални условия за общуване между народите, явяват се необходим фактор за ус-

На стр. 2

ИЗ „СПИСАНИЕ НА ТЕОРЕТИКА”

***ВЛАДИМИР ГУСЕВ** е роден във Воронеж. Той е белетрист, есеист, публицист, критик, научен работник, автор на белетристични и поетични дневници. Доктор е на филологическите науки, професор е в Литературния институт „А.М.Горки”, работил е като редактор на вестници, университетски преподавател, консултант на Ръководството на Съюза на писателите, председател на ръководството на Московската градска организация на Съюза на писателите на Русия. Автор е на около 50 книги и на голям брой публикации в периодиката. Произведенията му са превеждани на френски, испански, английски, унгарски и др. езици. Финалист е на премията Медичи в Париж (проза), медалист на конгреса за роман в Буенос-Айрес, лауреат на наградата на Москва и наградите на името на А.С.Пушкин, Ф.И.Тютчев, М.В.Ломоносов, М.А.Шолохов, „Поезия” и др., на много държавни и ведомствени награди. Живее и работи в Москва.*

* За чест на нашата класика днес в нея виждаш повече, отколкото си виждал преди. Ами, аз и тогава в нея не съм виждал ВСИЧКО. Но повече е – повече, отколкото всичко.

* Главните методи за борба с руските таланти са премълчаването им и клеветата.

* – При вас всичко е „подобно на”. Или „как само”.

* Той не е небесносин, а е зеленичък.

* При нас понасят лошо несполуката, а още по-лошо – своя успех.

* Търпението го приемат за слабост.

* ... И въобще, дотегнаха ни всички тези ОТЧАЯНИЯ. („в робство”, на „бунт”). Иска ти се нещо здраво.

* От талантливия автор е все едно КАКВО ще прочетеш, само чети внимателно. Да доловиш атмосферата.

* Умение е навреме да оставиш „преработката” на текста. Тя може да бъде безгранична, а трябва да умееш ТОВА. Спомни си героя на Камю, който през целия си живот преработвал един единствен първи абзац.

* Ето един генерален принцип: не „си мисли” НИЩО.

* Сняг няма; и тихо, и тъмно е. Свети в света единствено моят прозорец.

* Висша сила несъмнено има, но това е и всичко, което знаем за нея. Да, повече НЕ НИ Е ДАДЕНО.

* Всички притчи са си притчи. Може и самият Бог – да е притча? А тълкуването на притчата е земно дело.

* – „Всичко „субективно”, зависи главно от апарата, чрез който се възприема...” – Обаче, самолетите летят. – „Е, и...” – Ако

На стр. 2

НИЕ ПИШЕМ ЗА ХУБАВИТЕ КНИГИ…

ЕВГЕНИЙ СТЕПАНОВ беседва с АЛЕКСАНДЪР НАБОКОВ

Вестник „Книжное обозрение” е вече на 45 години. Възраст на опита и силата. Не е случайно, че „КО” е любим вестник на най-различни обществени слоеве, той е вестникът на четяща Русия. Затова и разговорът ми с главния редактор Александър Набоков може да се обобщи с неговите думи:

„НИЕ ПИШЕМ ЗА ХУБАВИТЕ КНИГИ…”

– С какво настроение посрещате тази достойна възраст?

– Не само както е прието да говорим в такива случаи – с работно. Гледаме напред с оптимизъм и по нещо променяме във вестника, внасяме новости… С няколко думи, нормален работен процес.

– Вие работите в „КО” повече от 20 години. Както казвате, много сте видели. В какво се изразяват плюсовете и минусите в работата преди и сега?

– Предната власт – съветската, аз заварих на самия й финал, когато дойдох във вестника като куриер. Да си куриер тогава явно е било по-добре – аз гордо идвах в редакцията с черна „Волга”, което по това време беше невероятно (смее се). Но това е сериозно и аз няма да го забравя, как по време на пуча през 1991 година тогавашният главен редактор на „КО” Евгений Аверин седеше в своя кабинет и чакаше всеки момент да дойдат с кагебистка кола и да го приберат. Защото ние още тогава бяхме един от водещите за промените в обществения живот, вестници. Така, че е редно и като тогавашен работник да съм съхранил и носталгия по съветското редакционно време.

– Каква е редакционната политика на „Книжное обозрение” днес? Кое е по-интересно за вестника – комерсиалните книги или некомерсиалните?

– Политиката е много проста – ние пишем за хубавите книги, които според нас заслужават да бъдат забелязани от читателя. Затова пишем твърде малко за комерсиалните, както вие ги определихте – за тези книги и без нас ще се намери кой да напише. А за истинската, качествена литература пишат, уви, не твърде много.

– Каква е съдбата на списание „Какво да четем”, което издаваше ИД „Книжное обозрение”?

– Днес този проект е преустановен по банална за нашето време причина – няма финансиране. Но ние се надяваме, че списанието ще бъде възобновено. В най-добрият случай архивът в близкото бъдеще ще бъде качен на сайта на вестника (www.knigoboz.ru) и на портала „Читальный зал”.

– В миналото, когато на работа беше още Александър Щуплов, „Книжное обозрение” печаташе стихотворения. Ще се върне ли тази традиция?

– За поетите в онова време, особено младите, начинаещите, практически нямаше място, където да отпечатат нещо, да съобщят за себе си. Затова тогава публикуването на техните стихове в „КО” беше оправдана крачка. Сега ситуацията е радикално променена – има поетически и литературни списания, огромно количество интернет-ресурси, където поетите могат да поместят своите творения. Мисля, че своята роля в този процес „КО” вече е изиграло и не си струва да се връщаме към това. В краен случай, може.

– Как Вие виждате бъдещите книги? Няма ли да стесни електронната книга пространството на хартиената?

– Не мисля така. Ще има, разбира се, голямо преразпределяне на пазаря и нишата на хартиените книги очевидно ще се съкрати, но да погребвам хартиената книга няма да се заема. Впрочем, това е тема за голям отделен разговор, който ние постоянно провеждаме на страниците на нашия вестник.

– Вие пишете за електронните книги?

– Да, в нашето професионално приложение „ПРО” ние постоянно отразяваме и най-малките новости в тази област, както и значимите събития. Освен това, периодично провеждаме „кръгли маси” и конференции по въпросите на електронното книгоиздаване.

– Ние водим разговора с Вас на книжния пазар на ВВЦ, където „Книжное обозрение” има отделен щанд. Доволен ли сте от резултатите?

– Изглежда, да. През тази година имахме няколко интересни мероприятия във връзка с 45 годишнината. Освен традиционната вече антинаграда „Абзац”, която с всяко свое следващо издание придобива по-голяма тежест, осъществихме много срещи с писатели, а нашата програма тук и целият панаир украси чудесният поетичен концерт на Максим Амелин, Сергей Летов и Александър Александров. Зрителите бяха във възторг.

– Съвместявате два отговорни поста – на главен редактор и на генерален директор. Остава ли Ви време за собствено журналистическо творчество?

– Съвсем малко. Утешавам се с това, че ръководството на вестника, което изисква постоянно да се генерират някакви нови идеи – това е своеобразен вид творчество. В крайна сметка то ми доставя огромно удоволствие.

Художник Ярослав Зяблов - „Вода и небе“

ПЛАТНАТА НА ЯРОСЛАВ ЗЯБЛОВ

Ярослав Зяблов е роден през 1977 г. в Москва в семейството на художници. От 1984 до 1996 г. живее в Одеса. През 1991 г. постъпва в Одеското държавно художествено училище на името на Греков. По време на обучението си взема участие в много студентски изложби. Работи към учебния фонд и музея на училището. През 1996 г. постъпва в Руската академия за живопис, скулптора и архитектура. През 2002 г. прави първата си самостоятелна изложба. Платната му се намират в учебния фонд и музея на Руската академия. През 2003 г. завършва академията и дипломната му работа „Разлив на Сетун” е отбелязана с похвала от съвета.

През 2003-2006 г. е аспирант в Руската академия за живопис, скулптора и архитектура и едновременно с това преподава на студентите. Член е на IFA от 2003 г. и на МОСХ Русия от 2006 г.

През 2000г. и 2001г. взема участие в научно-историческата експедиция „По маршрутите на древните мореплаватели” на реконструирания по изображения на антична керамика древно финикийски плавателен съд „Мелкарт”. Експедицията плава във водите на Атлантическия океан. Предприема много творчески пътувания по древните руски градове и манастири, в Украйна, в Крим, на Колския полуостров и Соловка, а също и до много градове и местности в Европа и САЩ.

Репродукции на негови работи са публикувани в албумите „Руският пейзаж. Голяма колекция” , „1000 руски художници”, „Руска академия за живопис, скулптора и архитектура”, „Пътят към храма”, „Реки” серията „Велики платна”. През 2011 г. печата серия от научни, методически статии за пейзажната живопис в списанието „Млад художник”. Последната му изложба е през м.юни и м.юли 2011 г. в Москва в Школата за акварел в дома на популярния Сергей Андрияки заедно със скулптора Карен Саркизов.

Представя
ВСЕВОЛОД КУЗНЕЦОВ

ВЛАДИМИР ГУСЕВ

ИЗ „СПИСАНИЕ НА ТЕОРЕТИКА”

От стр. 1

това беше необективно, те не биха летяли.

* „Младите” ? са си епигони. А „начело на прогреса” идваме ние, грешните... Така че, който е млад – си е млад.

* „Застрелях смъртта?!” – Изтреби я!...

* Самите те нищо не умеят, а по адрес на всеки – „иронизират”. („Постмодернисти” и др.)

* Дон – най-трагичното място на XX век. (Като се изключат, разбира се, концлагерите и други подобни.)

* Бахтин? Това е проблем на изкуството и морала.

* ... Бахтин е избор (към екзистенциализма).

* „Хората са зверове!” – Обида за звяра!

* В днешното изкуство ни трябва превод от руски на руски.

* Знанията и сведенията са различни неща. Сведенията са информационни знания.

*... Както казваше Белински, читателят ще прости за лошата книга, но няма да прости за подлата...

* Нивото на таланта определя още и СТЕПЕНТА НА „БОЖЕСТВЕНОСТ” (Кант!) на Автора.

* За поетите. „ – Какво ще кажете за 14 годишните?” – Да пораснат.

* Понякога скуката влиза в стила. Не в ущърб на самия стил. „Обломов”, Марсел Пруст.

* Композицията е от типа: „А ще кажа още...”.

* За стила: да разгадаваш ребуси и гатанки уморително (и не е необходимо).

* (Историческият писател: удобство между фактите. Би могло да бъде, би могло да не бъде).

* „Главното е „да не мислите за високото” и т.н, и т.н., и т.н., а да се влеете в редовете на писателите, да си движите в тях и да преуспявате”. – Ако не мислите за високото, вие никога няма да полетите.

НА МОСКОВСКИЯ ФОРУМ НА КУЛТУРАТА – 2011

(из изказване на Ф.М.Мухаметшин – ръководител на Россътрудничество)

От стр. 1

пешното функциониране на такъв важен обществен институт като народната или публичната дипломация. Във връзка с това от Президента на Русия Д.А.Медведев е дадено поръчение да се реши въпроса и се учреди Руски съюз на общество на дружбата под формата на обществено-държавен фонд и да се определи здание за възобновяване на дейността на Дома на дружбата с народите на други държави. Учредители на РСОД са Министерството на външните работи на Русия и Россътрудничество. Този съюз ще бъде създаден през идващите месеци.

Безусловно издигането на националната руска култура е необходимо да премине през международно признатите връзки на културно сътрудничество и в партньорство както с ЮНЕСКО, така и с други водещи международни правителствени и неправителствени организации. В дейността на тези организации за последното десетилетие и при активното участие на Руската Федерация бяха утвърдени кардиналните акценти за развитие на световните културни сфери и запазването на световното културно материално и нематериално наследство.

И при това за нас е важно запазването на културното ядро на руското общество, способността да се предадат „ценности и смисли” на руската култура на новите поколения руснаци. На това виждане трябва да се отдадат и хората на новата формация, на новия културно-исторически тип, укрепвайки системата, създадена на обща, световно възприета и социална парадигма от многообразие на културни и етнически общности около общата руска култура.

В тези условия основополагаща роля за реализация на политиката на Русия зад граница в международното хуманитарно сътрудничество се пада именно на Федерално агентство – Россътрудничество.

РУСКА ЛИТЕРАТУРНА КЛАСИКА

АЛЕКСАНДЪР ФЬОДОРОВИЧ ФИЛАТОВ

ОДА ЗА МЛАДОСТТА

Пред младостта ни има
множество пътеки
и множество
призвания, професии.
Ценя аз всеки, който
младостта си, съхранил
навеки,
в душата си я пази
с песента – добрата, лека!

И младостта си, който пази
без да я е пропилял,
който ден и нощ
е учил търпеливо
как да стопи метал,
как да държи щурвал
и как да бъде във всичко
част от колектива.

Когато и в сърцата ни
трудът поражда песен,
звучи по право тя –
тъй силно, леко, величаво,
така, че нека нея
по-дружно да запеят
онези всички, дето
за другите живеят.

НА ПУШКИН

Фучи виелицата пак – реве и стене,
сумрак припада бързо над полето.
Коне замръзват в преспите огромни,
цели,
студена февруарска нощ тук шета.

А колко много, много път остава?!
Къде е манастирът и къде селото?!
Виелицата се развихря, не престава –
и през деня не вижда светлина окото.

Опасният му гроб покрит е със рогозка.
Край него да се бавиш е опасно.
В последния му път пътеки липсват,
просто –
да свършат бързо – заповед е, ясно.

Надзора тук – груб вик като при пристъп
вражи:
дори в последния му път го пазят –
и си остава под жандармерийска стража
с незнайно погребение, с омраза.

И може би за първи път в нощта се свили
под свода на палата царски всички –
треперят там от ужас всички, всички
живи –
дали ще отмъсти мъртвецът мислят.

Народът, разпознал убийците на трона,
към тях отправя упрека си гневен:
„Който мъртвеца знаен,
тайно в гроб разпъна,
в борбата с живите ще е последен!...“

На врага не се предаде непокорният:
през редици от жандарми и царе
при нас дойде по пътища незнайни –
волният,
с гранитно пръснати къдри по рамене.

...Бучи виелицата край пиедестала
на великия: в нас – живия, с поклон.
Фучи по-силно от преди – метяща хала,
по пътя му последен – в гора, под клон.

Нека си играе – звънти тя снежнобяла,
край тялото и плаща му се вие –
той, окрилен и борбен е, духовна хала,
от векове огрян от любовта ни цялата
и осветен от слънцето на слава.

Худ.ожник Ярослав Зяблов - „Брезички“

ПИСМО ДО ДЪЩЕРИЧКАТА

В боя и в часа тих на отмората
аз от тебе чакам все писма...
Искам да ми пишеш как сред хората
съумяваш да се справиш и сама.

Щом поискаш, можеш неумело
да ми нарисуваш и звезда –
ще ме стопли в святото ми дело
и в студа окопен на война.

Днес битките, виелиците страшни –
грохотът на боя ни дели.
Не можеш в час желан и с мисли ясни
с татко в първи клас да влезеш ти.

...Дните потъмняха изведнъж от дим –
бели нощи има от ракети.
Танкове минават с грохот, както спим,
с флагче махаш често зад пердето.

Гледаше ти, не разбираше защо
в парковете има много хора.
Шумен празник мислеше, че е било –
първият военен ден в простора.

Сирени нощем свиреха, ревяха
полюлеи гаснеха в дома.
Стоях край топлата ти люлка – стряха,
прегърнал те с тревога сутринта.

Внимателно завита в одеало –
по бащински на стража строго бдях.
Заспиваше на спалнята от ляво,
но се събуждаше в блиндаж.

И ставаше с въпроси – питаш, питаш
съня ти сладък кой е нарушил,
защо железният свод на мазата литнал –
гредата кой е повалил?...

Простих се с тебе аз в часа среднощен –
в скривалището вече беше:
тези вълчи орди да не плашат още
момиченцето мое – цвете.

Не ще забравя милия ти образ
сто пъти по-мила си ми днес,
в окопите сега и с нова сила
се бия след тревогата нощес.

Вървя аз и в стрелба, под огън вражи,
в атаки грохотни, вървя, вървя.
Пиши ми дъще – отговора пазя:
с фронтови поклон ще те даря.

За обичта към тебе песен нося
в раздялата ни пея, пея,
пред бойните ми другари от строя
сърце и мисъл по теб лея.

ПРИ ЕСЕНИНСКАТА БРЕЗИЧКА

По всички посоки в Русия има места,
които не можеш, ей тъй, да отминеш...
Дъхти брезичка есенинска, дава крила
приятно е пътя край нея да мине.

В горичката брезова красавица чака
точно зад покрайнините на селото,
за синеокия момък Серьожа, плака –
светла пътечка събра ги за делото.

Може би тя ще е същата – точно тази,
шептяла е тихо, гледайки изгрева:
– Серьожа, хубостта ми, гласа ми ще пазиш,
дълбоко в душата си ще таиш чувствата.

С теб за една и съща любов сме мечтали,
посрещайки жеравите над нас сутринта.
Мойта поезия – само ти – друг, едва ли,
в песните си златни ще излей с висота.

– Чуй и послушай ни, брезичке, тук, пролетна:
радвай се, миличка, порасни и цъфти,
любовта ти – благослова, той не отметна,
не я забрави по пътя си, не я скри.

Днес песента от гората на славеите
за всички ни е по-желана и мила,
а пътечката: пътят към Константиново
през цяла Русия е легнала – в нас, сила.

СРЕЩА

Щастлив вървях към свещения дом –
не забравям деня, ни часа,
ти насреща – млад баща съм, с поклон
първо дете ми носиш: сина.

Да го разцелувам бащински, дай,
да го прегърна като баща.
Количка синя му купих, знай,
и коня му съм приготвил, да.

Скача пъргаво слънчево зайче.
Блестят лъчите в прозореца.
Бели ябълки – цъфнали – майски,
пролетта палят, отложена.

Редколегиите на в. „Литература и Общество“ и на приложение „Есенински булевард“ поздравяват Сергей Александрович Филатов - син на писателя Александър Фьодорович Филатов, по случай неговата 75 годишнина и благодарят за отзивчивостта му при предоставяне на материалите за класика на руската литература в предходните и настоящи броеве.

От стр. 1

жествен руководител) и др. Автор е на хитове, известни далеч зад пределите на Русия. Сергей Соколкин е член-кореспондент на Академията на Руската словесност от 2008 г., както и член-кореспондент на Академията за поезия (2008 г.), член е и на Съюза на журналистите на Русия (1995 г.). Носител е на много медали и ордени, между които на името на А.С.Пушкин, С.Есенин, А.С.Грибоедов, орден Ломоносов „За голям личен принос в укрепването на Руската държавност“, медал „Маршал на Советския Союз Жуков“, медал „55 години Московска писателска организация“, притежава награден знак „За чест и доблест», почетен знак на Президентския Полк и др. Многократно е бил в Чечня, Осетия, Приднестровието и Ливан. Печатал е стихове многократно в повече от 50 вестника, списания и алманаси.

СЕРГЕЙ СОКОЛКИН

* * *

На професор В. П. Смирнов

Сами тази есен я забранихме.
Без истина тя е, но в стихове –
в празната, хладна зала се свихме,
отчитаме своите грехове.

Звънти в света монетният листопад,
бучи тълпа с три хиляди глави.
Свобода. Волята за живот – е в спад...
Ясна речта там – не на руски, звучи.

Спи душата, кислородът не стига,
клен ръждясва с тополи в деня.
Мълчи природата, все не ни стига:
без Родина, край нас има само земя.

* * *

Проклел земята Бог и с ветровете
към истината пътя заличил.
От дъно всичко живо – сам, с ръцете
изтръгнал... И човека, застрашил...

Дървета само по земя незряща
като изсъхнали от шап пълзят.
Но корени – от участта ужасна
те крият – в нова почва да кълнат.

* * *

На Николай Иванович Тряпкин

Под вечното небе, знам, ще живеем –
на Родината в шепа от пръстта,
дори да сме умрели, хляб ще сеем,
ще расне и в окопите стрък, да.

Като сеяч в часа на изгрев стъпвам –
от Господа е дадена любов.
И нея хвърлям – тя е родов въглен:
на вечни семена свободен зов.

* * *

Изгорени мостове, села погубени
и въздуха тлеещ, безплоден и сляп,
могъщи руснаци – от корен затулени,
там никне корав и безрадостен хляб.

Движи се тя, тегли с последни усилия
своя кръст старицата-смърт – ос, скрипти,
в гробовете – родове цели в безсилие
на велика Русия пред глад и щети.

Превод от руски **СТАНИСЛАВ ПЕНЕВ**

ЛИТЕРАТУРА И НАУКА ИЛИ ЛИТЕРАТУРАТА КАТО НАУКА

Във връзка с 300 години от рождението на Михаил Василиевич Ломоносов (1711 – 1765 г.)

Известно е, че в проекта си за Московски университет, който Михаил Василиевич Ломоносов изготвя през лятото на 1754 година за граф Иван Иванович Шувалов, известният учен предлага три факултета: юридически, медицински и философски. Интересното е, че към философския факултет, наред с професорите по философия, физика, риторика, история, археология и критика, той предвижда и длъжността професор по поезия. Днес може само да се съжалява, че трансформациите, станали през последните две и половина столетия със структурите на факултетите на главния Университет на страната, така и не са довели до появата в неговия щат на тази длъжност. Използвайки случая ще отбележа, че почти във всички университети на САЩ, с които обичат да се съпоставят много наши реформатори в науката и модернисти в образованието, има и катедри по поезия, които се оглавяват от поети. Но затова пък при нас – в Московския университет е имало, има и ще има поети.

Няма да е излишно да напомня, че от alma mater са излезли по своето време известните писатели Василий Жуковский, Николай Гнедич, Евгений Баратински, Александър Полежаев, Михаил Лермонтов, Фьодор Тютчев, Алексей Толстой, Яков Полонски, Владимир Соловьов, Вячеслав Иванов, Константин Балмонт, Валери Брюсов, Андрей Бели, Борис Пастернак, Михаил Светлов, Николай Заболоцки, Варлам Шаламов, Николай Майоров... Днешната отечествена поезия достойно представят много възпитаници на главния ВУЗ на страната: Владимир Костров и Дмитрий Сухарев, Николай Карпов и Лариса Василева, Сергей Бобков и Иван Савелев, Ирина Антонова и Станислав Золотцев, Станислав Куняев и Карен Джангиров, Генадий Красников, Игор Бойко, Евгения Славоросова... И традицията за съществуването на разнообразни литературни кръжоци, студии и литературни обединения в Московския университет никога не е угасвала.

Напълно закономерно е, че преди повече от 20 години в МГУ възникна Литературен клуб „Врабчови планини" (създаден в края на 1988 г. към Клуба на учените и Културния център на МГУ М.В.Ломоносов с първо организационно заседание на 1 февруари 1989 г.). Инициативата за основаването на този Литературен клуб принадлежи на випускниците на геоложкия факултет Ирина Василкова, Юрий Гуллер, Всеволод Кузнецов и Анатолий Полетаев. Решаваща помощ за създаването му оказа тогавашният пом.ректор на МГУ, а днес директор на Музея по история на МГУ Александър Сергеевич Орлов.

М. В. Ломоносов

Като своя основна задача Литературният клуб определи възможността за изява на литературно надарените студенти и аспиранти, сътрудници и преподаватели в МГУ, както и продължаването по този начин на славните литературни традиции на най-стария ВУЗ в Русия, заложени от неговия основател Михаил Василиевич Ломоносов, който е бил не само водещ учен-енциклопедист, но и ярък, оригинален поет. За основна форма на работа се възприеха литературните срещи и вечери, индивидуалните творчески поетични изяви на поети, белетристи, критици, преводачи, както и срещите с редакторските и авторски колективи на вестници, списания и издателства.

Основателите на Литературен клуб „Врабчови планини" (отляво надясно): Всеволод Кузнецов, Ирина Василкова, Анатолий Полетаев, Юрий Гуллер (Снимка В. Белов, 1985)

През февруари 2008 г., например, на творческа вечер на клуба – на премиера на сборника „Под вечното крило на небето" присъства мощна делегация от Съюза на писателите на Русия, поетите: Владимир Гусев, Лев Котюков, Григорий Осипов, Иван Голубничий, Сергей Крюков, Ирина Белих и Михаил Локощенко. След като изслушаха стиховете на участващите в литературното четене поети-геолози Вадим Богословски, Михаил Голицин, Юли Рафиков, Юрий Зиков, Татяна Тверитинова, Евгений Вознесенски, Александър Тевелев, Олег Севрюков и Юрий Гуллер, поетите-професионалисти веднага предложиха на няколко от участниците в работата на Литературен клуб „Врабчови планини" да влязат в Съюза на писателите на Русия.

На гости на клуба през годините са били много писателите и представители на различни творчески групи: „Въздушна школа", „Линор", изд. „Бридж", руско-българското списание „Дружба", сп. „Руснаци", както и участници в различни сборници. Проведени са запомнящи се творчески вечери: с писателя Марк Наумов, с преводача на романа на Умберто Еко „Името на розата" – Елена Костюкович, с писателя, литературен критик и издател Леонид Ханбеков, с много поети от различни школи и направления: Алексей Альохин и Виталий Мануйлов, Владимир Фирсов и Владимир Андреев, Антонина Белова и Анатолий Медведев, Евгений Лесин, Олга Бичкова и Александър Вознесенски, с хумориста Михаил Генин, с публицистката Валерия Новодворская, с поета-пародист Александър Рейжевский, с преводачката Маргарита Келер, с известния краевед Александър Филимон. От своя страна членовете на клуба често се изявяват на литературни четения пред различни аудитории, например пред творците от подмосковското литературно обединени „Луговая" – основател и ръководител Всеволод Кузнецов, в клуба „Старият град" – основател и ръководител Евгений Маслов и др.

Клубът издава поетични сборници: „Университетски ден на поезията – 88", „Университетски ден на поезията – 92", „Поезията стана за нас геология" (2004-2005 г.), електронна версия на антологията „Поетите на Московския Университет. 1755-2005", „Под вечното крило на небето" (2008 г.) и три издания на алманаха „Врабчови планини или Нова Калиопа" (2001, 2002, 2009 г.). Няколко от членовете на клуба са приети в творчески съюзи: Марк Наумов – в Съюз на писателите на Москва, Всеволод Кузнецов – в Съюз на писателите на Русия и в Съюз на журналистите на Русия, Юрий Гуллер – в Съюз на писателите и в Съюз на журналистите на Москва, Анатолий Полетаев и Олег Севрюков – в Съюз на писателите на Русия и в творчески клуб „Московский Парнас".

Основното, към което се стремим в нашата работа, са високите художествени показатели и общественото достояние на литературното традиции в МГУ, завещани ни от поколения учени-писатели.

АНАТОЛИЙ ПОЛЕТАЕВ – постоянен ръководител на Литературен клуб „Врабчови планини"

ИСТОРИЯ И НАСТОЯЩЕ

От стр. 1

много професори от Московския университет, а домът на сина й – Арсений Морозов се отличавал с оригинална архитектура и богат вътрешен интериор. В тези сгради започнал работа Домът за дружба между народи, вратите на който били винаги широко отворени за руската и чуждестранна общественост

Валентина Терешкова - летец-космонавт

След разпада на Съветския съюз чрез движението се осъществяват много от задграничните хуманитарни, информационни, научно-технически и културни връзки, както и съдействие в дейността на руски и чуждестранни неправителствени организации за развитието на тези връзки. Ръководител на организацията в този сложен, преломен етап в историята на Русия (1987–2004г.) е Валентина Терешкова, първата жена-космонавт. Благодарение на нейния авторитет, световната й известност и личния принос, както и на работата на целия колектив, се запазва целостта на системата и нейното стабилно функциониране. В тези сложни години са открити още 10 културни центъра в САЩ, Франция, Белгия, Виетнам, Словакия и др., сериозно внимание се отделя на поддържането зад граница на интереса към руския език, създават се условия за получаване на образование от немалко чужди граждани в Русия.

Реалностите на 21 век, мащабните изменения станали както във вътрешния живот на страната, така и в света, изискват нови подходи за развитие на международните отношения. Важен фактор в международния живот днес стана хуманитарното измерение на външната политика.

Възникна необходимостта от създаването на специален федерален орган на изпълнителната власт с широки пълномощия, които да обхванат в пълна степен дейността по изграждането на нови взаимоотношения на пространството на СНГ, разширяването и активизацията на международните връзки на нашата страна в хуманитарната сфера. Россътрудничество безусловно се опира на богатия опит в развитието на международните хуманитарни връзки на обществената дипломация, който беше напрупан от неговите предшественици за 85 години и продължава да служи на благородните цели на укрепване и развитие на дружбата и взаимоотношенията между народите, за формирането на нови поколения партньори, колеги, истински приятели на нашата страна на всички континенти на планетата.

(по материали на прес-службата на Россътрудничество)

Художник Ярослав Зяблов - „Лодка в Нормандия"

Всички материали в Приложение „Есенински булевард" - 4 са в превод от руски език на Станислав Пенев

„ЕСЕНИНСКИ БУЛЕВАРД" – Приложение на в. "Литература и Общество"за съвременна руска литература е печатен орган на Сдружение Литературно Общество – Варна и на Съюз на писателите на XXI век
Излиза на български език

Главен редактор Станислав Пенев (Варна, България), зам. главен редактор Евгений Степанов (Москва, Русия) , зам. главен редактор Всеволод Кузнецов (Москва, Русия), редактори: Людмила Богословова, Юрий Апрелев, Нина Бурнева, Екатерина Стоянова, Цачко Цачев
Контакти: eseninbul@abv.bg и stepanovev@mail.ru